

HARMÓNIKUS GROTESZK

A mindennapi dolgok sokszor varázslatos formákat rejtenek – vagy csak az ember látja így? Lehet, hogy nem is rejtenek, csak a mi elménk talál rájuk. Egy dolog azonban biztos: „sötétben” könnyebben megindul a képzeletünk. Lipták György illusztrációin számtalanszor jelennek meg eltúlzott alakok külsejükben, személyiségükben egyaránt. A jellemek domborítása a többrétegű értelmezést, a rejtett tartalom felfedését segíti.

A művész által kikísérletezett technikák is több esetben ennek a világnak határozott kifejezését szolgálják. Egyik ezek közül a ceruza és egyetlen kiegészítő szín használata. Sűrű, lendületes szürke vonalak és lazúros felhő- vagy ködszerű festék foltok.

A művész az ellentétes alakzatokból fejt ki az ábrázolást. A foltos részek egyszerre bontják szét és fogják össze a vonalokból kialakított formákat. Az eltúlzott, lendületes ívekre a kompozíciót másik irányba húzó görbületek rímelnék. Harmónia a groteszken belül. Az emberi, állati, növényi természet határai a színkezelésben és a formákban egyaránt összeérnek. A lélek a természeti alakzatokba belelátható élőlényeket használja fel hangulatának kifejezésére. Így lesz a napból fáradt, öreg, kővér fej vagy manó és ördög gyökerekből, sziklakerti növényekből.

A művész figurái sokszor az alapvető emberi, állati vágyakat tükrözik: az éhség és alvás mint disznóorrú éhes ördög illetve dunnává változó lány.

A lényeg a részletekben rejlik. Minden elemet külön meg kell figyelni, hogy

észrevegyük az ördögök hegyesedő szakállában, szarvában kifejeződő haragot vagy a kottajegyeket a füttyülő öreg lobogó hajában, bajszában, ruháján.

Lipták György lényei nem a mesék világát tárják elénk, hanem az életet. A mesebeli történetek folyása bár varázslatos, de kiszámítható. Az élet előre láthatatlan, megdöbbentő események sora, melyben apró, de fontos részletek épülnek egymásra. Ezt figyelhetjük meg Lipták György művein is. Csak hosszas tanulmányozás tárhatja fel elmeink a művész alkotta varázslatos formák rejtőzködő lényegét.

Rákos Katalin

IV. éves művészettörténész hallgató

*Illusztráció Szunyogh Szabolcs:
Boszorkányszombat
(Móra Könyvkiadó, 1988)
ceruza és színes tinta, 90 × 90 mm*

Illusztráció Angela Nanetti: Nagypó a cseresznyefán (Móra Könyvkiadó, 2002)
ceruza és színes tinta, 290 × 200 mm

Illusztráció Angela Nanetti: Nagypó a cseresznyefán (Móra Könyvkiadó, 2002)
ceruza és színes tinta, 290 × 200 mm